

[Начало](#) > ... > [Парични Искове](#) > [Несъстоятелност/фалит](#) > [Latvia](#)

Несъстоятелност/фалит

Съдържание,
предоставено отEuropean Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Срещу кого може да се образува производство по несъстоятелност?

Законът за несъстоятелността, с който се регламентират производствата по несъстоятелност в Латвия, е приложим по отношение на юридически и физически лица, които могат да бъдат обект на производството по несъстоятелност, предвидено в този закон.

В Закона за несъстоятелността са определени три вида производства по несъстоятелност: производство за правна защита (производство по оздравяване), производство по несъстоятелност на юридическо лице и производство по несъстоятелност на физическо лице.

Моля, обърнете внимание, че Законът за несъстоятелността не се прилага по отношение на производства по несъстоятелност на кредитни институции, които се уреждат от Закона за кредитните институции.

Производството за правна защита (включително извънсъдебно производство за правна защита) (pre-rack) е производство за реструктуриране на дълг, което може да се прилага единствено по отношение на юридически лица. Следва да се отбележи, че обхватът на производството за правна защита не включва специфични финансови и капиталови пазарни оператори, като например застрахователни дружества, застрахователни посредници и дружества на застрахователни посредници, частни пенсионни фондове и др.

Производството по несъстоятелност на юридическо лице е процедура по ликвидацията на длъжник (юридическо лице) и се прилага по отношение на юридически лица, партньори и еднолични търговци. Партньорствата нямат статут на юридическо лице, но при тях могат да се придобиват права и да се поемат задължения. Физическо лице със статут на едноличен търговец може да сключва търговски сделки (като използва наименованието на едноличния търговец) и икономически сделки като физическо лице. Понастоящем по отношение на лице със статут на едноличен търговец се образува първо производство по несъстоятелност на юридическо лице, след което физическото лице може да подаде молба за образуване на производство по несъстоятелност на физическо лице за всички останали задължения. Решението за едноличните търговци е приложимо и по отношение на животновъдни предприятия и предприятия за рибни продукти.

Производството по несъстоятелност на физическо лице е приложимо по отношение на физически лица, включително стопански оператори и потребители, и целта му е да спомага за освобождаването на длъжниците от техния дълг и възстановяването на платежоспособността. Всяко физическо лице, което е било данъкоплатец в Латвия през последните шест месеца, може да бъде обект на производство по несъстоятелност на физическо лице.

2 Какви са условията за образуване на производство по

несъстоятелност?

Производство за правна защита

Съгласно Закона за несъстоятелността молба за образуване на производство за правна защита може да бъде подадена само от длъжника, когато са възникнали или се очаква да възникнат финансови затруднения. В Закона за несъстоятелността не се определят каквито и да е конкретни указания, чието наличие да дава право на длъжника да подаде молба за образуване на производство за правна защита. При възникване на финансови затруднения длъжникът трябва да прецени дали степента на финансовите затруднения позволява да се постигне извънсъдебно споразумение с кредиторите или е необходимо да подаде молба за образуване на производство за правна защита с цел реструктуриране на задълженията му, намиращи се под съдебна защита.

При подаването на молба за образуване на производство за правна защита се заплаща държавна такса в размер на 145 EUR.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

В определените в Закона за несъстоятелността случаи както длъжникът, така и кредиторите на длъжника (включително служителите на длъжника) могат да поискат образуването на производство по несъстоятелност на юридическо лице. Аналогично молба за образуване на производство по несъстоятелност на юридическо лице може да бъде подадена от лицето, посочено в член 37, параграф 1, буква а) от Регламент 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета.

В Закона за несъстоятелността се определят случаи, в които длъжникът е задължен незабавно да подаде молба за образуване на производство по несъстоятелност на юридическо лице. При неподаването на такава молба длъжникът носи административна отговорност. Длъжникът е задължен да подаде молба за образуване на производство по несъстоятелност на юридическо лице в следните случаи:

- длъжникът не е погасил дълг, чийто падеж е изтекъл преди повече от два месеца, не е успял да постигне споразумение с кредиторите за удължаване на срока за погасяване на дълга или не е образувано производство за правна защита (важно е да се подчертае, че образуването на производство за правна защита не е предпоставка за подаване на молба за образуване на производство по несъстоятелност на юридическо лице; разпоредбата освобождава длъжника от административна отговорност само ако той се е опитал да разреши финансовите си затруднения, когато са възникнали, но е станал неплатежоспособен);
- според първоначалния финансов отчет в процедура по ликвидация длъжникът не разполага с достатъчно активи за удовлетворяване на всички основателни претенции на кредиторите или това състояние е открито в хода на процедурата по ликвидация;
- длъжникът вече не е в състояние да спазва плана от мерки по производството за правна защита.

Кредиторът има право да подаде молба за образуване на производство по несъстоятелност, ако:

- съдебно решение за събиране на дълг от длъжника не може да бъде изпълнено чрез принудителни мерки;
- длъжникът (дружество с ограничена отговорност или акционерно дружество) не е погасил главницата по дълга в размер на 4268 EUR и кредиторът го е уведомил за намерението си да подаде молба за образуване на производство по несъстоятелност на юридическо лице;
- длъжникът (юридическо лице, различно от дружество с ограничена отговорност или акционерно дружество) не е погасил главницата по дълга в размер на 2134 EUR и кредиторът го е уведомил за намерението си да подаде молба за образуване на производство по несъстоятелност на юридическо лице;
- длъжникът не е изплатил на служителя пълното му трудово възнаграждение, обезщетение за вреди във връзка с трудова злополука или професионална болест или не е внесъл задължителните осигурителни вноски в срок от два месеца от деня, определен за плащане (освен ако денят за плащане е определен в трудовия договор, като ден за плащане се счита първият работен ден на следващия месец). В този случай размерът на непогасеното плащане не е от значение.

Съдът обявява образуването на производство по несъстоятелност на юридическо лице, ако в деня на разглеждане на молбата установи, че посоченият в молбата признак съществува.

Важно е да се отбележи, че при подаването на молбата за образуване на производство по несъстоятелност както длъжникът, така и кредиторът трябва да заплатят държавна такса, т.е. оперативна такса за разглеждане на молбата от съда. Размерът на таксата е 70 EUR за длъжника и 355 EUR за кредитора. По същия начин, преди да подадат молба за образуване на производство по несъстоятелност на юридическо лице, както длъжникът, така и кредиторът трябва да заплатят депозит в размер на две минимални месечни заплати в Латвия.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Длъжник, който е физическо лице, може да бъде обект на производство по несъстоятелност на физическо лице, ако са налице някои от посочените по-долу признаци на несъстоятелност на физическо лице:

1. лицето не е в състояние да погаси дълговете си, които са станали изискуеми, и техният общ размер надвишава 5000 EUR;
2. поради доказуеми обстоятелства лицето няма да бъде в състояние да погаси дългове, които са изискуеми в срок до една година и общият размер на които надвишава 10 000 EUR;
3. лицето не е в състояние да погаси дългове, като поне един от тях се основава на неуредени акцесорни задължения или съвместни задължения на длъжника и съпруг/а или роднина на длъжника, или роднина по сватовство до втора степен, ако общият размер на дълга надвишава 5000 EUR.

Молба за образуване на производство по несъстоятелност на физическо лице може да бъде подадена само от длъжника; кредиторите нямат право да подават такава молба.

За молбата за откриване на производство по несъстоятелност на физическо лице също така се заплаща държавна такса от 70 EUR и се внася депозит от две минимални месечни работни заплати.

3 Кои активи се включват в масата на несъстоятелността? Как се третира активите, които са придобити, или които се прехвърлят на длъжника след образуването на производството по несъстоятелност?

Производство за правна защита

Масата на несъстоятелността в рамките на производство за правна защита включва всички активи на длъжника, като той запазва всички права да се разпорежда с тях. Съгласно Закона за несъстоятелността един от способите в производството за правна защита е продажбата на движими вещи или недвижими имоти или обременяването им с вещни права с цел удължаване на срока за удовлетворяване на вземанията на кредиторите или уреждане на вземанията на кредитори. Осъществимостта и редът за прилагане на съответния метод трябва да бъдат посочени в плана от мерки по производството за правна защита.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

След обявяването на производството по несъстоятелност на юридическо лице длъжникът губи правото да се разпорежда с активите си, както и с активите на трети лица, контролирани или държани от него, като тези права се прехвърлят на синдика.

Съгласно Закона за несъстоятелността масата на несъстоятелността е съставена от посочените по-долу:

1. недвижими имоти и движими вещи на длъжника, включително парични средства;
2. парични средства, получени чрез разпореждане с активите на длъжника;
3. активи, възстановени по време на производство по несъстоятелност (например средства, възстановени въз основа на искове срещу трети лица, както и средства, получени от членове на управителните органи на юридическото лице въз основа на тяхната отговорност за причинени

- вреди);
4. приходи от активи на длъжника, получени по време на производство по несъстоятелност на юридическо лице;
 5. други законно придобити активи по време на производство по несъстоятелност на юридическо лице.

По време на производство по несъстоятелност на юридическо лице всички активи на длъжника се продават и приходите се използват за покриване на разноските по производството по несъстоятелност на юридическо лице и за уреждане на вземанията на кредиторите. Синдикът в производството по несъстоятелност (синдикът) отговаря за продажбата на активите на длъжника в съответствие с плана за продажбата на активи. Той трябва да гарантира, че активите на длъжника се продават на възможно най-високата цена с цел вземанията на кредиторите да бъдат удовлетворени във възможно най-голяма степен.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

След обявяването на производството по несъстоятелност на физическо лице длъжникът губи правото да се разпорежда с активите си, както и с активите на трети лица, контролирани или държани от него (с изключение на активи, които са освободени от принудително изпълнение), като тези права се прехвърлят на синдика. По време на производство по несъстоятелност на физическо лице всички активи на длъжника се продават и приходите се използват за покриване на разноските по производството по несъстоятелност на физическо лице и за уреждане на вземанията на кредиторите.

4 Какви правомощия имат съответно длъжникът и синдикът?

Производство за правна защита

Длъжник. След обявяване на провеждането на производството за правна защита, длъжникът запазва контрол върху своето дружество и управлява своите собствени активи и активите, контролирани или държани от него, в съответствие с плана от мерки по производството за правна защита, който е съгласуван от кредиторите и одобрен от съда. В същото време по отношение на длъжника се прилагат редица задължения и ограничения, за да се гарантират законосъобразността на производството за правна защита и контролът върху изпълнението на плана от мерки от надзорния орган по производството за правна защита (надзорен орган) и кредиторите.

Главното задължение на длъжника е да спазва плана от мерки по производството за правна защита. Длъжникът има и следните задължения:

1. да покрива разходите по производството за правна защита;
2. да предоставя ежемесечно на надзорния орган писмени доклади относно изпълнението на плана от мерки по производството за правна защита;
3. по искане на надзорния орган да предоставя писмено и незабавно цялата информация за изпълнението на плана от мерки по производството за правна защита и да му предоставя възможност лично да прегледа икономическите му дейности и документи;
4. да уведомява незабавно надзорния орган за всички обстоятелства, които могат да попречат на длъжника да изпълни плана от мерки по производството за правна защита и др.

Що се отнася до ограниченията, следва да се отбележи, че по време на производството за правна защита се забранява следното:

1. вписване на каквито и да е сделки или изпълнението на дейности, които може да влошат финансовото им състояние или да навредят на интересите на кредиторите на несъстоятелността;
2. отпускане на заеми (кредити), освен когато отпускането на заеми (кредити) представлява основната дейност на длъжника и това е отразено в плана от мерки по производството за правна защита;
3. издаване на гаранции, предоставяне на дарения, бонуси или други видове допълнителни материални възнаграждения на членове на съвета на длъжника.

Надзорен орган. След като длъжникът е изготвил плана от мерки по производството за правна защита,

надзорният орган по производството за правна защита дава своето становище относно плана и оценка за съответствието му със закона. Това трябва да включва оценка дали планът може да постигне предвидената в закона цел на производството за правна защита. Становището на надзорния орган за производството за правна защита се предоставя на съда, заедно с плана от мерки по производството за правна защита. След като бъде обявено провеждането на производството за правна защита, надзорният орган по производството за правна защита отговаря за надзора на изпълнението на плана от мерки по производството за правна защита, предоставянето на информация на кредиторите и наблюдението на спазването от страна на длъжника на предвидените в Закона за несъстоятелността ограничения.

По време на производството за правна защита надзорният орган трябва да осъществява контрол върху свързаната с производството документация в електронната счетоводна система за несъстоятелност (Системата).

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Длъжник. След обявяването на производството по несъстоятелност длъжникът губи всички права на управителните органи, определени в разпоредбите, устава или споразуменията на длъжника, като тези права се прехвърлят на синдика. Синдикът назначава представител на длъжника, който трябва да участва в производството по несъстоятелност. По правило като представител на длъжника се назначават един (или няколко) член (членове) на изпълнителния орган на длъжника. Представителят на длъжника, непосредствено след деня на обявяването на производството по несъстоятелност на юридическо лице, трябва да прехвърли на синдика, с декларация за прехвърляне и приемане, всички активи, документи, свързани с организацията, персонала и счетоводството на длъжника. Представител на длъжника трябва да изготви списък на активите и документите на длъжника, които да бъдат прехвърлени, като към момента на прехвърлянето документите трябва да бъдат организирани в съответствие с разпоредбите за съхраняване на документация. В хода на производството по несъстоятелност представителят на длъжника е задължен да предоставя на синдика исканата от него информация и да участва в събранията на кредиторите.

Синдик. На синдика се възлагат всички права, задължения и отговорности на управителните органи, определени в разпоредбите, устава или споразуменията на длъжника.

Той може, наред с другото, да взема решение относно частичното или цялостното продължаване на стопанските дейности на длъжника, ако това продължаване е икономически обосновано, да отговаря за плащането на текущи данъци и да ликвидира дъщерни дружества на длъжника.

Синдикът извършва и дейности по провеждане на производството по несъстоятелност: обобщаване, разглеждане и вземане на решения по вземанията на кредиторите; идентифициране на активите на длъжника и предприемане на действия за възстановяване на активите на длъжника (включително предявяване на искове срещу членове на управителните органи на юридическото лице и членовете (акционери) на капиталовото дружество за обезщетяване на причинени от тях вреди); продажба на активите на длъжника и удовлетворяване на вземанията на кредитора по реда на Закона за несъстоятелността; оценка на сделките, сключени преди производството по несъстоятелност; други дейности, необходими за целите на производството, като например предаване на документите на длъжника в държавния архив.

Докато трае производство по несъстоятелност на юридическо лице, синдикът е отговорен за поддържането на записите за него в Системата.

Когато производството по несъстоятелност на юридическо лице бъде приключено, синдикът извършва всички законоустановени дейности за заличаване на длъжника от публичния регистър, в който е вписан, например заличаване на длъжник (търговски оператор) от търговския регистър.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Длъжник. След обявяването на производството по несъстоятелност на физическо лице длъжникът губи правото да се разпорежда с активите си, както и с активите на трети лица, контролирани или държани от него (с изключение на активи, които са освободени от принудително изпълнение), като тези права се прехвърлят на синдика. След обявяването на производството по несъстоятелност на физическо лице се

забранява длъжникът да извършва дейности, които могат да причинят вреда на кредиторите. Длъжникът трябва да предостави на синдика цялата необходима информация за производството по несъстоятелност.

Цялото имущество на длъжника се продава в рамките на производство за обявяване на фалит, а приходите от продажбите се използват за удовлетворяване на вземанията на кредиторите по реда на Закона за несъстоятелността.

По време на производството по уреждане на задълженията длъжникът трябва да получава доходи в рамките на възможностите си и да прехвърля част от редовните си доходи за удовлетворяване на вземанията на кредиторите в съответствие с плана за уреждане на задълженията.

Синдик.

Ако длъжникът разполага с пари или активи, които се очаква да бъдат продадени по време на производство по обявяване на фалит, синдикът открива сметка в кредитна институция на негово име за целите на въпросното производство по несъстоятелност. Подобно на производството по несъстоятелност на юридическо лице, синдикът е отговорен за предприемането на необходимите стъпки за целите на производството по несъстоятелност: обобщаване, разглеждане и вземане на решения по вземанията на кредиторите; идентифициране на активите на длъжника и предприемане на действия за възстановяване на активите на длъжника (включително предявяване на иски за обявяване на сключени от длъжника сделки за недействителни, когато се установи, че длъжникът е действал недобросъвестно); продажба на имуществото на длъжника и удовлетворяване на вземанията на кредитора по реда на Закона за несъстоятелността.

5 При какви условия може да се приложи прихващане?

Производство за правна защита

Прихващането в производството за правна защита е допустимо, ако вземането на длъжника спрямо кредитора е възникнало най-малко три месеца преди решението на съда за образуване на дело по производство за правна защита.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Прихващането в производството по несъстоятелност на юридическо лице е допустимо, ако взаимните вземания на длъжника и кредитора са възникнали най-малко шест месеца преди обявяването на производството по несъстоятелност на юридическо лице.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

За прихващането в производството по несъстоятелност на физическо лице няма специфични правила, поради което, по реда на Закона за несъстоятелността, в този случай са приложими разпоредбите за производството по несъстоятелност на юридическо лице, т.е. прихващането е допустимо, ако взаимните вземания на длъжника и кредитора са възникнали най-малко шест месеца преди обявяването на производството по несъстоятелност на физическо лице.

6 Какво въздействие оказва производството по несъстоятелност върху текущите договори, по които длъжникът е страна?

Производство за правна защита

Като се има предвид, че длъжникът запазва контрола върху своето дружество, т.е. управлява своите собствени активи и активите, които са държани или контролирани от него, след започване на производството за правна защита той може да продължи договорите, сключени преди започването на производството за правна защита. Становище относно целесъобразността от продължаване на договорите се дава от кредиторите при преразглеждане на плана от мерки по производството за правна защита, от надзорния орган по производството за правна защита при изготвянето на неговия доклад и

от съда при одобряване на плана от мерки по производството за правна защита. Разходите по такива договори трябва да бъдат одобрени в плана от мерки по производството за правна защита.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Ако в деня на обявяването на производството по несъстоятелност на юридическо лице не е изпълнен или е изпълнен частично сключен от длъжника договор, синдикът може да поиска от другата договаряща се страна да изпълни договора или да се оттегли едностранно от договора. Синдикът може да изпълнява договор, ако това не води до намаляване на активите на длъжника.

Ако синдикът се оттегли едностранно от договор, другата договаряща се страна може да предяви вземането си като кредитор.

Продължаването на изпълнението на договори, които не са прекратени в предвидените от закона случаи, както и изпълнението на договори с трети лица, подписани от синдика от името на длъжника по време на производство по несъстоятелност на юридическо лице, се финансира със средства на длъжника.

Ако длъжникът е застрахователно дружество, синдикът, като взема предвид интересите на притежателите на полици, преценява необходимостта от прехвърляне, прекратяване или продължаване на съществуващите застрахователни договори и предприема всички необходими законови стъпки за прехвърляне, прекратяване или продължаване на съществуващите застрахователни договори.

Назначението от страна на длъжника на упълномощен представител (също прокурист и търговски представител) по отношение на активите на длъжника, които са предмет на вземанията на кредиторите, става невалидно в деня на обявяването на производството по несъстоятелност на юридическо лице.

След обявяване на производството по несъстоятелност на длъжника синдикът може да прекрати трудовия договор със служител на длъжника.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

В Закона за несъстоятелността не се предвиждат специални разпоредби за преразглеждане или прекратяване на договори, подписани от длъжника, поради което, по реда на Закона за несъстоятелността, в този случай са приложими разпоредбите за производството по несъстоятелност на юридическо лице, т.е. синдикът има право да преразглежда договорите, подписани от длъжника преди обявяване на производството по несъстоятелност на физическо лице и да се оттегля от тях. Тази практика е възприета и в съдебната практика. След като бъде обявено производство по несъстоятелност, синдикът става отговорен за разпореждането с активите на лицето с цел разрешаване на въпроси, свързани с изпълнението на задълженията, и уреждане на вземанията на кредиторите. Това означава също, че неплатежоспособният длъжник губи правото да бъде страна в съда по имуществени искове, като това право се поема от синдика, в качеството му на законен представител на длъжника.

7 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху предявени искове на индивидуални кредитори (с изключение на висящи дела)?

Независимо от производството по несъстоятелност в Закона за несъстоятелността е установен принципът на забрана на произвола, т.е. индивидуалните действия на кредитора и длъжника не трябва да накърняват интересите на кредиторите на несъстоятелността.

Производство за правна защита

Упълномощен съдебен изпълнител спира процедури за изпълнение на съдебни решения, ако по отношение на длъжника е образувано производство за правна защита или е взето решение за образуване на производство за правна защита в случай на извънсъдебно производство за правна защита. Ако към момента на инициирането средствата вече са събрани в резултат на принудителни действия, упълномощеният съдебен изпълнител удържа разноските по принудителното изпълнение и

удовлетворява вземането на инкасатора. Процедурите за изпълнение на съдебни решения се спират за цялата продължителност на производството за правна защита до тяхното приключване, освен когато заложените активи не са необходими за изпълнение на производството за правна защита и следователно не са включени в плана от мерки по производството за правна защита, или съдът разрешава на обезпечен кредитор да продава заложените активи.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Ако преди обявяването на производство по несъстоятелност на юридическо лице са инициирани процедури по изпълнение на съдебно решение, те трябва да бъдат прекратени в съответствие с определената в Гражданския процесуален закон процедура. Това означава, че упълномощеният съдебен изпълнител приключва текущата продажба на активите, ако тя вече е обявена или ако активите са прехвърлени на търговско дружество за продажба. Синдикът може да поиска отмяна на обявените публични продажби, за да могат активите да бъдат продадени като част от сбирка от вещи. Упълномощеният съдебен изпълнител удържа от получената сума разностите по принудителното изпълнение, а останалата сума се превежда на синдика за уреждане на вземанията на кредиторите по реда на установената в Закона за несъстоятелността процедура, като се вземат предвид интересите на обезпечения кредитор. Упълномощеният съдебен изпълнител уведомява титуляра на активите за задължението му да прехвърли на синдика активите, чиито продажби не са започнали.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

След обявяването на производство по несъстоятелност на физическо лице на кредитора се забранява да извършва самостоятелни дейности, които могат да причинят вреда на останалите кредитори. Имуществените права на кредитора или трето лице, възникнали в резултат на такива дейности, се считат за невалидни.

Упълномощеният съдебен изпълнител спира изпълнителните производства, ако по отношение на длъжника е обявено производство по несъстоятелност на физическо лице. Упълномощеният съдебен изпълнител може да завърши текущата продажба на активите само ако тя вече е обявена или ако имотът е прехвърлен на търговско дружество за продажба, освен когато в плана за продажба на активите на физическо лице се предвижда отлагане на продажбата на жилище съгласно член 148 от Закона за несъстоятелността. Упълномощеният съдебен изпълнител удържа от получената сума разностите по принудителното изпълнение, а останалата сума се превежда на синдика за уреждане на вземанията на кредиторите по реда на установената в Закона за несъстоятелността процедура, като се вземат предвид интересите на обезпечения кредитор.

В същото време не се спират изпълнителните производства по отношение на вземания, чието уреждане не е свързано със събирането на активите или паричните средства на длъжника.

При прекратяване на производство по несъстоятелност на физическо лице без заличаване на задълженията се възобновява изпълнителното производство за останалата сума.

8 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху продължаването на висящи дела към момента на образуване на производството по несъстоятелност?

Производство за правна защита

Съгласно Закона за несъстоятелността образуването на производство за правна защита не засяга съдебното производство, когато длъжникът е една от страните.

Следва да се отбележи, че за разлика от производството по несъстоятелност, производството за правна защита не включва процедури за приемането на вземания. В съдебната практика обаче се признава, че с едностранно вземане на решение относно допустимостта на вземането длъжникът може неоснователно да изключи кредитора от списъка на лицата, чието одобрение се изисква, за плана от мерки по производството за правна защита. В същото време предявен от кредитора в съда иск за събиране на дълг не дава правно основание за пренебрегване на интересите на кредитора в производството за

правна защита. Съответно в съдебната практика също така се признава, че ако задълженията на длъжника са отразени в сметките на длъжника и надзорният орган по производството за правна защита не е установил, че искът е неоснователен *prima facie*, искът трябва да бъде включен в плана от мерки по производството за правна защита като вземане на кредиторите, дори ако длъжникът и кредиторът участват в съдебно производство.

Следва също така да се отбележи, че ако съдът установи, че планът от мерки по производството за правна защита съдържа задължения, които са предмет на спор относно правата, и размерът на задълженията засяга значително процеса на одобрение на плана от мерки, съдът не предприема последващи действия по молбата за образуване на производство за правна защита.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Съдебното решение за обявяване на производство по несъстоятелност на юридическо лице служи като основание за спиране на имуществените съдебни производства срещу длъжника. След обявяването на производство по несъстоятелност на юридическо лице кредиторите могат да предявяват своите вземания пред синдика по реда на установената в Закона за несъстоятелността процедура.

По същия начин решението на съда, с което се обявява производство по несъстоятелност на юридическо лице, служи като основание за отмяна на обезпечението на вземанията по реда на Закона за несъстоятелността.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Съдебното решение за обявяване на производство по несъстоятелност на физическо лице е основание за спиране на съдебното производство срещу длъжника и отнемане на обезпечението на вземанията по реда на установената в Гражданския процесуален закон процедура. След обявяването на производство по несъстоятелност на физическо лице кредиторите могат да предявяват своите вземания пред синдика по реда на установената в Закона за несъстоятелността процедура.

9 Кой са основните характеристики на участието на кредиторите в производството по несъстоятелност?

За да бъде постигната целта на производството по несъстоятелност, е важно кредиторите да участват активно в производството. В Закона за несъстоятелността е заложен принципът за равенство на кредиторите: кредиторите имат равни възможности за участие в производството и за удовлетворяване на вземанията им съобразно задълженията, установени между тях и длъжника преди образуването на производството.

Производство за правна защита

Длъжникът изпраща плана от мерки по производството за правна защита на всички кредитори, като ги приканва да дадат съгласието си за плана и определя срок за одобрението. Кредиторът има право да представя на длъжника писмени възражения по плана от мерки по производството за правна защита в срок до пет дни от получаването на плана. Ако длъжникът сметне възраженията за основателни, той изменя съответно плана от мерки по производството за правна защита. Срокът за провеждане на производството за правна защита може да бъде удължен със съгласието на мнозинството от кредиторите. Кредиторите имат право да поискат и получат информация от надзорния орган за напредъка на производството по несъстоятелност и изпълнението на плана, както и да подават жалби. По същия начин кредиторът може да поиска от съда да прекрати производството за правна защита, ако длъжникът не спазва одобрения от съда план.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Кредиторът може да образува също така производство по несъстоятелност на юридическо лице, като подаде молба до съда. Аналогично кредиторите имат право да предявяват вземания на кредиторите по реда на установената в Закона за несъстоятелността процедура. Синдикът проверява дали вземанията на кредитора са удовлетворени и отговарят на законовите изисквания, и взема решение за приемане,

отхвърляне или частично приемане на вземането. Кредиторът може да подаде жалба пред съда срещу решението на синдика в едномесечен срок от получаването на решението или да подаде молба до съда за разглеждане на спора за правата в едномесечен срок от получаването на решението на синдика. Кредиторът има право да прегледа регистъра на вземанията на кредиторите. На осмия ден след изтичането на срока за предявяване на вземанията на кредитор, всеки кредитор има възможност да прегледа вземанията, предявени от всички кредитори, както и доказателствата в тяхна подкрепа. Синдикът предоставя информация на кредиторите по реда на установената в Закона за несъстоятелността процедура. Ако кредиторите имат възражения по отношение на въпросната информация те могат да ги представят на синдика. Ако възраженията не бъдат взети предвид, синдикът трябва да представи мотивиран отговор на кредитора. Ако кредиторите не са съгласни с обявеното решение на синдика, те имат право да оспорят действията на синдика, да сезират съда с иск за обезщетение за причинени от синдика вреди или да предложат свикване на събрание на кредиторите. Събранието на кредиторите взема решения относно възнаграждението на синдика, предлага освобождаването на синдика, одобрява разходите по производството по несъстоятелност като основателни, начина за продажба на имуществото на длъжника или удължаването на срока за продажбата и по-нататъшни действия с имуществото, изключено от плана за продажба на имуществото. По същия начин кредитори, представляващи най-малко 25 % от допуснатия размер на главните вземания в групата на обезпечените или необезпечените кредитори, могат да поискат извършване на одит на работата на синдика по съответното производство по несъстоятелност от външен сертифициран одитор или фирма от сертифицирани одитори.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Кредиторите имат право да предявяват вземания по реда на установената в Закона за несъстоятелността процедура. Всеки кредитор може да свика събрание на кредиторите. В срок до два месеца от датата, на която обявяването на производството по несъстоятелност по отношение на длъжника е вписано в регистъра по несъстоятелността, кредиторите могат да подадат до синдика предложение за прекратяване на производството по несъстоятелност на физическо лице, ако кредиторите имат достъп до информацията по Закона за несъстоятелността, информация относно ограничения за прилагането на производството по несъстоятелност или производството за уреждане на задължения. Кредиторите също така имат възможност да внесат възражения и предложения по отношение на изготвения от длъжника план за уреждане на задълженията.

10 По какъв начин синдикът може да използва или да се разпорежда с активи от масата на несъстоятелността?

Производство за правна защита

Длъжникът запазва контрола върху своето дружество и се разпорежда сам с имуществото си.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

След образуването на производство по несъстоятелност на юридическо лице съветът губи правомощията си и активите и средствата на длъжника в неговите банкови сметки се управляват от назначения синдик, който се разпорежда с тях. Синдикът придобива правата както да разпределя активите на длъжника, така и да иска обратно активи, предоставени под управление, като ги включва в плана за продажба на активите, ако това е уместно. По същия начин след обявяването на производство по несъстоятелност на юридическо лице синдикът взема решение по отношение на частичното или цялостното прекратяване или продължаване на стопанските дейности на длъжника.

В срок до два месеца от обявяването на производство по несъстоятелност на юридическо лице синдикът може да състави план за продажбата на активите на длъжника или да изготви доклад, в който се удостоверява липсата на активи. Активите могат да се продават както на публична продажба, така и на свободна цена, определена от кредиторите по предложение на синдика. Активите на длъжника се продават на възможно най-високата цена с цел удовлетворяване на вземанията на кредиторите. Приходите от продажбите на активите се използват за уреждане на вземанията на кредиторите.

Ако активите на длъжника не могат да бъдат продадени или разходите по продажбата им надхвърлят

очакваните приходи, синдикът ги изключва от плана за продажбата на активи и незабавно уведомява всички кредитори, като ги приканва да запазят активите на първоначалната цена.

При изготвянето на плана за продажбата на активи синдикът разглежда възможността за продажбата на дружеството на длъжника или на обособена част от него. Печалбата на кредиторите от продажбата на дружеството или на обособена част от него трябва да бъде по-голяма, отколкото ако активите на длъжника бъдат продадени отделно.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Синдикът в производството по несъстоятелност отговаря за продажбата на активите на длъжника в съответствие с плана за продажбата на активи. Синдикът започва продажбите на активите не по-рано от два месеца след обявяване на производството по несъстоятелност на физическо лице.

Длъжникът има право да задържи доходите, които са необходими за покриване на непреките разходи по производството по несъстоятелност на физическо лице и активите, които са абсолютно необходими за получаване на доходи. В Гражданския процесуален закон се предвиждат и активи, чието възстановяване не може да бъде принудително.

Съгласно Закона за несъстоятелността длъжникът може да задържи жилището, ипотекирано при обезпечен кредитор, въз основа на споразумение с въпросния обезпечен кредитор.

11 Как трябва да се предявят вземанията към масата на несъстоятелността на длъжника и как се третира вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност?

Производство за правна защита

След обявяването на производство за правна защита обезпечените кредитори не могат да упражняват правата си върху ипотекиран имот на длъжника, включен в плана от мерки по производството за правна защита, докато производството не приключи.

Обезпеченият кредитор може да поиска ипотекираният имот на длъжника да бъде продаден, ако ограничението, възпрепятстващо обезпечения кредитор да продаде ипотекирания имот на длъжника, вреди значително на интересите на въпросния кредитор (включително случаите, когато съществува риск ипотекираният имот да бъде унищожен или да е със значително намалена стойност). Решението за допускане на продажбата на ипотекиран имот се постановява от съда при образуването на съответното производство за правна защита.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Два месеца след датата на обявяване на производството по несъстоятелност на юридическо лице обезпеченият кредитор може да поиска продажбата на имот на длъжника, използван като обезпечение (ипотекиран имот).

Притежаваните от трети страни активи, които се контролират или притежават от длъжника, не са включени в активите на длъжника и могат да бъдат предмет на вземанията на кредиторите. Синдикът съхранява активите, притежавани от трети страни, докато те им бъдат предадени. Третите страни трябва да покрият разходите за съхранение на своите активи, ако не се разпореждат с тях, след поканата на синдика. Ако притежаваните от трети страни активи са били продадени по време на производство по несъстоятелност, стойността на тези активи трябва да бъде компенсирана на третите страни от страната, извършила продажбата на активите. Ако приходите от продажбата на ипотекирания имот на длъжника не покриват вземанията на обезпечените кредитори, с решение на синдика въпросните кредитори придобиват права на необезпечени кредитори за останалата част от вземането.

Задълженията на длъжника, които са изискуеми след датата на обявяване на производството по несъстоятелност на юридическо лице, се считат за изискуеми на датата на обявяване на производството

по несъстоятелност на юридическо лице. Вземания, които обикновено възникват след обявяването на производство по несъстоятелност на юридическо лице, се считат за разноси по производството по несъстоятелност.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Задълженията на длъжника, които са изискуеми след датата на обявяване на производството по несъстоятелност на физическо лице, се считат за изискуеми на датата на обявяване на производството по несъстоятелност. Вземания, които възникват след образуване на производство по несъстоятелност на физическо лице, се считат за разноси по производството по несъстоятелност.

12 Какви са правилата, уреждащи предявяването, установяването и приемането на вземанията?

Производство за правна защита

Длъжникът е отговорен за посочването на всички вземания в плана от мерки по производството за правна защита, при условие че е одобрен от кредиторите. Планът от мерки по производството за правна защита трябва да включва всички кредитори. Длъжникът не може да избере да включи в плана конкретни кредитори, а същевременно да пропусне други.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Вземанията на кредиторите към длъжника трябва да бъдат предявени на синдика в едномесечен срок от датата на вписване в регистъра по несъстоятелността на производството по несъстоятелност по отношение на длъжника. Ако кредиторът е пропуснал срока за предявяване на посочените в параграф 1) от настоящия член вземания, той може да предяви вземането си срещу длъжника в шестмесечен срок от датата, на която обявяването на производството по несъстоятелност по отношение на длъжника е вписано в регистъра по несъстоятелност, но не по-късно от датата, на която е изготвен планът за уреждане на вземанията на кредиторите по реда на установените в този закон процедури. След изтичане на този срок давността изтича и кредиторът губи качеството си на кредитор, както и правото да предявява искове срещу длъжника.

Синдикът проверява дали вземанията на кредиторите са удовлетворени и отговарят на законовите изисквания. Ако вземанията на кредитора не отговарят на законовите изисквания, синдикът незабавно иска от кредитора да коригира установените нередности в срок до 10 дни от изпращането на искането на синдика. Ако кредиторът коригира нередностите в установения срок, неговото вземане се счита за предявено в рамките на определения срок. Ако кредиторът не коригира нередностите в установения срок, синдикът приема решение, с което отхвърля вземането на кредитора или го приема само частично в срок до 10 дни от изтичането на определения срок за отстраняване на нередностите.

След проверка на вземанията на кредиторите синдикът взема мотивирано решение за приемане, отхвърляне или частично приемане на вземането на кредитора. Вземане, което е предмет на спор между длъжника и кредитора, се отхвърля частично или изцяло от синдика. Синдикът може да отхвърли или да приеме частично установено със съдебно решение вземане на кредитор само ако е налице доказателство, че длъжникът е изпълнил частично или изцяло задълженията си след влизането на съдебното решение в сила.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Вземанията на кредиторите към длъжника се предявяват, проверяват и приемат в съответствие с процедурата по реда на производството по несъстоятелност на юридическо лице. Ако кредиторът е пропуснал срока за предявяване на вземанията, той може да предяви вземането си срещу длъжника в шестмесечен срок от датата, на която обявяването на производството по несъстоятелност по отношение на длъжника е вписано в регистъра по несъстоятелност, но не по-късно от датата, на която е изготвен окончателният списък на разностите по производството по обявяване на фалит по реда на този закон.

Ако кредиторът не предяви вземането си в посочения по-горе срок, давността изтича и кредиторът губи

качеството си на кредитор, както и правото да предявява вземания срещу длъжника както в производството по несъстоятелност на физическо лице, така и по-късно, когато длъжникът се освободи от задълженията си. Давността не се прилага по отношение на плащания за издръжка, вземания, произтичащи от забранени дейности, и вземания, произтичащи от санкции, наложени съгласно производства за административни нарушения и наказания, предвидени в Наказателния закон, и обезщетение за причинените вреди.

13 Какви са правилата, уреждащи разпределянето на приходите? Как се образува редът на вземанията и на правата на кредиторите?

Производство за правна защита

Планът от мерки по производството за правна защита може да включва предимства за лицата, които отделят средства за изпълнението на плана, пропорционално на размера на предоставените средства.

Планът от мерки по производството за правна защита може да предвижда само пропорционално уреждане или намаляване на основния дълг, неустойка или лихва в рамките на група кредитори и за всеки вид вземане на кредитора (главен дълг, неустойка или лихва). Планът от мерки по производството за правна защита може да предвижда значително по-неблагоприятни условия за даден кредитор в сравнение с други кредитори само със съгласието на съответния кредитор.

Производството за правна защита не се отнася до служители, освен ако те не са дали изричното си съгласие.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Приходите от производство по несъстоятелност на юридическо лице се разпределят главно въз основа на вида на вземането (например обезпечено или необезпечено вземане). В конкретни случаи може да се вземе предвид статусът на кредитора (например данъчен орган).

Приходите от продажбата на използваните като обезпечение активи на длъжника се използват за удовлетворяване на вземането на обезпечения кредитор. Разходите за публичната продажба, включително разходите за оценка на заложените активи и възнаграждението на синдика, се удържат приоритетно от приходите от продажбата на заложените активи, като останалата сума се използва за уреждане на вземането на обезпечения кредитор. Ако след покриването на посочените по-горе разходи са останали някакви средства и вземането е удовлетворено, те се включват в активите на длъжника и се използват за удовлетворяването на вземанията на други кредитори.

Останалите средства на длъжника се използват главно за цялостно покриване на разходите за производството по несъстоятелност на юридическо лице.

След като разходите бъдат покрити, се урежда вземането на Службата по контрол на несъстоятелността, ако гаранционният фонд за вземания на служители е бил използван за удовлетворяване на вземанията на служителите на длъжника. След това се уреждат вземанията на служителите и данъчния орган.

След като вземанията на посочените по-горе кредитори бъдат напълно уредени, останалите средства на длъжника се разпределят за уреждане на главницата на вземанията (с изключение на лихвите) на другите необезпечени кредитори. На този етап се уреждат необезпечената част от вземанията на обезпечени кредитори и неуредената част от техните вземания.

Ако средствата на длъжника не са достатъчни за покриване на пълния размер на посочените в параграф 5 от настоящия член вземания на кредиторите, въпросните вземания трябва да бъдат удовлетворени пропорционално на сумата, дължима на всеки кредитор.

Средствата на длъжника, останали след уреждането на главницата на вземанията на необезпечените кредитори, се използват за уреждане на съседни вземания на необезпечените кредитори (пропорционално на сумата, дължима на всеки кредитор).

Средствата на длъжника, останали след уреждането на всички посочени по-горе вземания, се разпределят между участниците (акционерите) или членовете на длъжника пропорционално на размера на индивидуалната им инвестиция, длъжника (физическо лице), неговия наследник (чрез наследяване) или лицата, които имат претенции към активите на асоциация или фондация — в съответствие със законодателството или устава на съответната асоциация или фондация.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

По време на производството по обявяване на фалит длъжникът има право да задържи доходите, които са необходими за покриване на косвените разходи по производството по несъстоятелност на физическо лице, и активите, които са абсолютно необходими за получаването на доходи.

Приоритетно от средствата на длъжника се покриват издръжката, включително вноските в Гаранционния фонд за издръжка и разноските по производството по несъстоятелност на физическо лице.

Използваните като обезпечение приходи от продажбата на активите на длъжника, които са използвани като обезпечение, се използват за удовлетворяване на вземането на обезпечения кредитор.

Вземанията на необезпечените кредитори се присъединяват в една група без подредба. Останалите средства се използват за уреждане на вземанията на необезпечените кредитори в дялове, отговарящи на дължимата на всеки кредитор главница. Средствата на длъжника, останали след уреждане на главницата на вземанията на необезпечените кредитори, се използват за уреждане на съседни вземания на необезпечените кредитори (пропорционално на сумата, дължима на всеки кредитор).

По време на производството за уреждане на задълженията длъжникът може да запази до две трети от доходите си за покриване на разходите за препитание и за запазване на активите, които са от съществено значение за получаване на доходите му.

Следователно, като се вземат предвид разпоредбите на плана за уреждане на задълженията, длъжникът прехвърля една трета от доходите си (но най-малко една трета от brutната минимална месечна заплата в Латвия) за уреждане на вземанията на кредиторите. Когато изготвя план за уреждане на задълженията, длъжникът включва главниците на всички вземания на кредиторите и предвижда тяхното уреждане пропорционално на вземането на всеки кредитор.

14 Какви са условията за и действието на приключването на производството по несъстоятелност (по-специално при сключването на предпазен конкордат)?

Производство за правна защита

Производството за правна защита се прекратява от съда, ако:

1. мнозинството от определените в Закона за несъстоятелността кредитори не са подкрепили плана от мерки по производството по правна защита по реда и сроковете, определени в Закона за несъстоятелността;
2. планът от мерки по производството за правна защита не отговаря на разпоредбите на Закона за несъстоятелността.

Съдът прекратява производство за правна защита и образува производство по несъстоятелност на юридическо лице:

1. ако за втори път в рамките на една година е образувано производство за правна защита по отношение на длъжника, но не е обявено неговото провеждане;
2. след постъпване на молба от кредитора — ако длъжникът не изпълнява плана от мерки по производството за правна защита повече от 30 дни и не е представил в съда промени в плана;
3. след постъпване на молба, подадена от представител на мнозинството от определените в Закона за несъстоятелността кредитори — ако длъжникът не е извършил предвидените в Закона за

несъстоятелността действия или е предоставил невярна информация, ако длъжникът не изпълнява плана от мерки по производството за правна защита повече от 30 дни и не е представил в съда промени в плана или длъжникът не спазва ограниченията за дейността, определени в Закона за несъстоятелността.

Ако планът от мерки по производството за правна защита е изпълнен, длъжникът подава молба до съда за прекратяване на производството за правна защита. За разлика от това, ако длъжникът не е в състояние да изпълни задълженията си, определени в плана от мерки по производството за правна защита, заедно с искането за прекратяване на производството по правна защита длъжникът подава в съда молба за образуване на производство по несъстоятелност.

Прекратяването на производството за правна защита, след като е изпълнен планът от мерки по производството за правна защита, служи като основание за премахване на ограниченията за дейността, наложени на длъжника в производството за правна защита, и прекратяване на прилагането на метода, използван за производството.

Ако планът от мерки по производството за правна защита не е одобрен от мнозинството кредитори в съответствие с процедурата и сроковете, определени в Закона за несъстоятелността, и производството за правна защита е прекратено, ограниченията, свързани с обявяването на производството за правна защита, се премахват и се начислява пълният размер на неустойката, лихвата и таксите за забава за непогасени задължения.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Производство по несъстоятелност се прекратява със съдебно решение, след като синдикът е изпълнил плана за продажбата на активите на длъжника и плана за уреждане на вземанията на кредиторите. По същия начин съдът прекратява производството по несъстоятелност, ако в доклада си относно липсата на активи синдикът е предложил производството по несъстоятелност да бъде прекратено и кредиторите са одобрили предложението. В този случай длъжникът (юридическо лице) се заличава от съответния публичен регистър.

Производството по несъстоятелност се прекратява със съдебно решение, ако е одобрен планът от мерки за правна защита и съдът е решил да промени производството по несъстоятелност на юридическо лице в производство по правна защита. В този случай длъжникът продължава да осъществява дейностите си както преди.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Производство по несъстоятелност на физическо лице може да бъде прекратено, без да се образува производство за уреждане на задълженията. Съдът прекратява производството по обявяване на фалит заедно с производството по несъстоятелност на физическо лице, ако във връзка с провеждането на производство по несъстоятелност на физическо лице по отношение на длъжника са установени ограничения. В този случай молбата за прекратяване на производството по обявяване на фалит се подава от синдика в срок от три месеца от обявяването на производството по несъстоятелност на физическо лице. По същия начин, ако не са предявени вземания от кредиторите, заедно с производството по несъстоятелност на физическо лице съдът може да прекрати и производството по обявяване на фалит. В този случай молбата за прекратяване на производството по обявяване на фалит се подава от длъжника в едномесечен срок от изтичането на срока за предявяване на вземанията на кредиторите.

Ако производството по несъстоятелност на физическо лице бъде прекратено заедно с приключването или прекратяването на производство по обявяване на фалит, правомощията и ограниченията на синдика, възпрепятстващи длъжника да се разпорежда с имуществото си, също се прекратяват, кредиторите възстановяват правата си да искат уреждане на задълженията на длъжника, доколкото те не са погасени в производството по несъстоятелност на физическо лице, и се възобновяват производството по принудително изпълнение на присъдено, но несъбрано задължение, както и производството за погасяване на задълженията на длъжника пред съда.

Ако длъжникът е изпълнил успешно стъпките, предвидени в плана за уреждане на задълженията на

физическо лице, определените в плана задължения на длъжника, които остават след изпълнението на плана, се заличават, като се прекратява изпълнителното производство за събиране на заличените задължения.

Производствата за уреждане на задълженията не се провеждат или се прекратяват при следните случаи:

- през трите години преди обявяването на производството по несъстоятелност на физическо лице или по време на производството по несъстоятелност длъжникът е сключил сделки, довели до неплатежоспособността на длъжника или до вреди за кредиторите, като той е знаел или е трябвало да знае, че такива сделки могат да доведат до неплатежоспособност или вреди за кредиторите;
- длъжникът съзнателно е предоставил невярна информация за финансовото си състояние и не е разкрил истинските си доходи;
- длъжникът не изпълнява задълженията си по производството по несъстоятелност или по производството за уреждане на задължения, което значително затруднява хода на производството по несъстоятелност.

Ако производство за уреждане на задължения е прекратено, без длъжникът да е изпълнил задълженията си, вземанията на кредиторите се възобновяват и изчисляват изцяло, като се възобновяват и спрени по-рано съдебни производства и изпълнението на съдебни решения.

15 Какви са правата на кредиторите след приключване на производството по несъстоятелност?

Производство за правна защита

След прекратяване на производството за правна защита се прилагат обичайните разпоредби по отношение на операциите на длъжника и правата на кредитора.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Синдикът подава в регистъра на предприятията молба за заличаване на длъжника от съответния регистър в петдневен срок от получаване на съдебното решение за прекратяване на производството. След заличаването от регистъра длъжникът се закрива и кредиторите губят правото си да предявят вземане срещу длъжника, тъй като той преставя да съществува.

Следва да се добави, че кредиторът може да предяви иск срещу членовете на съвета на длъжника до размера на неуредения размер на вземането в рамките на една година от прекратяване на производството по несъстоятелност, ако синдикът на производството по несъстоятелност не е получил счетоводните документи на длъжника или са били в състояние, което не позволявало да се добие ясна представа за сделките и финансовото състояние на длъжника през трите години преди обявяване на производството по несъстоятелност. Преди да бъде прекратено производството по несъстоятелност, такъв иск може да предяви синдикът от името на длъжника, като кредиторът има право да участва в производството като трето лице.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Ако производството по несъстоятелност бъде прекратено, преди да е приключила процедурата по уреждане на задълженията, определените в Закона за несъстоятелността права и ограничения на синдика, възпрепятстващи длъжника да се разпорежда с имуществото си, също се прекратяват, кредиторите възстановяват правата си да искат уреждане на задълженията на длъжника, доколкото те не са погасени в производството по несъстоятелност на физическо лице, и се възобновяват производството по принудително изпълнение на присъдено, но несъбрано задължение, както и производството за погасяване на задълженията на длъжника пред съда.

Ако длъжникът е изпълнил успешно стъпките, предвидени в плана за уреждане на задълженията на физическо лице, определените в плана задължения на длъжника, които остават след изпълнението на плана, се заличават, като се прекратява изпълнителното производство за събиране на заличените

задължения.

Длъжникът не се освобождава от останалите задължения, посочени в плана за уреждане на задълженията на физическо лице, ако той не е предприел действията, определени в плана.

Следните вземания не са погасени по производство за уреждане на задължения, дори ако планът за уреждане на задълженията е изпълнен успешно:

- вземания за плащания за издръжка;
- вземания, произтичащи от забранени дейности;
- обезпечено вземане, ако длъжникът е запазил жилището, използвано като обезпечение по въпросното вземане, освен ако в споразумение между длъжника и обезпечения кредитор е предвидено друго. Изпълнително производство за уреждането на посочените по-горе задължения се възобновява до размера на неуредената сума на дълга;
- вземания, произтичащи от наложени санкции по производства за административни нарушения и наказания, предвидени в Наказателния закон, както и обезщетения за вреди.

16 Кой поема разходите и съдебните разноски в производството по несъстоятелност?

Производство за правна защита

Разноските по производството за правна защита включват възнаграждението на надзорния орган по производството за правна защита и разноските, направени за законосъобразното и ефективно провеждане на производството за правна защита. Разходите за производството за правна защита се покриват от средствата на длъжника.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Разходите за производството по несъстоятелност на юридическо лице (както възнаграждението на синдика, така и разноските по производството по несъстоятелност) се покриват от средствата на длъжника.

Ако направените в хода на производството по несъстоятелност на юридическо лице разноски не могат да бъдат покрити от средства на длъжника, за покриване на разноските могат да се използват средства на кредиторите или на друго физическо или юридическо лице, ако е постигнато такова споразумение в съответствие със закона.

В случаите, когато разходите за производството по несъстоятелност на юридическо лице не могат да бъдат покрити от източниците по-горе и синдикът изготви доклад, удостоверяващ липсата на активи на длъжника, при планиране на прекратяването на производство по несъстоятелност на юридическо лице, разходите за производството се покриват от депозита на производството по несъстоятелност на юридическо лице, който се прехвърля на синдика за покриване на разходите по производството по несъстоятелност на юридическо лице и възнаграждение.

Ако молбата за образуване на производство по несъстоятелност на юридическо лице е подадена от служител на длъжника, който частично или изцяло е освободен от задължението за плащане на депозит, разходите за производството по несъстоятелност на юридическо лице се покриват от гаранционния фонд за вземания на служители.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

В производството по несъстоятелност на физическо лице се разграничават преки и косвени разноски.

Преките разходи от производството по несъстоятелност на физическо лице включват разходи, свързани с обезпечаване на производството:

- разходите за реклама, публична продажба, откриване, опериране и закриване на платежна сметка;

- разходите за кореспонденция по пощата;
- разходите, свързани с оценката на активите на физическо лице;
- разходите за нотариални услуги;
- разходите, свързани със съхранение на активите на физическо лице, ако са били прехвърлени на синдика, проверка на сделки и застраховка на активите и сделките.

Тези разходи се покриват от приходите от продажбата на активите на физическото лице, но при липсата на активи или недостатъчност за покриване на преките разходи синдикът може да поиска длъжникът да покрие разходите. Все пак трябва да се отбележи, че длъжникът може да задържи две трети от доходите си и може да бъде задължен да прехвърли не повече от една трета за покриване на преките разходи.

Косвените разходи за производството по несъстоятелност на физическо лице, като например текущи плащания на данък или мито, текущи плащания за издръжка, наем и плащания за комунални услуги, се покриват от доходите на физическото лице (две трети от дохода, който длъжникът има право да запази).

17 Какви са правилата относно нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на правните актове, които са във вреда на кредиторите на несъстоятелността?

Производство за правна защита

Надзорният орган няма право да оспорва сделки, извършени преди образуването на производството за правна защита. След образуването на производство за правна защита действията на длъжника са ограничени: той нямат право да сключва каквито и да било сделки или да изпълнява дейности, които може да влошат финансовото му състояние или да навредят на интересите на кредиторите на несъстоятелността.

Производство по несъстоятелност на юридическо лице

Синдикът трябва да оцени сделките на длъжника и да предяви иск в съда, с който се иска съответната сделка да бъде обявена за недействителна, независимо от нейния вид, ако сделката е сключена:

1. след датата на обявяване на производството по несъстоятелност на юридическо лице или четири месеца преди датата на обявяване на производството по несъстоятелност на юридическо лице и е довела до вреди за длъжника, независимо дали лицето, с което или в чиято полза е извършена сделката, е знаело или е трябвало да знае за вредите за кредиторите;
2. три години преди датата на обявяване на производството по несъстоятелност на юридическо лице и е довела до вреди за длъжника и лицето, с което или в чиято полза е извършена сделката, е знаело или е трябвало да знае за вредите за кредиторите.

Ако сделка, довела до вреди на длъжника, е извършена със или в полза на на страни, които имат интерес към длъжника, се счита, че те са знаели за причинените вреди, освен ако не докажат противното.

Обезпечен кредитор може да поиска извършена от синдика сделка да бъде обявена за недействителна, ако въпросната сделка се отнася до активи, заложи като обезпечение по вземането, и интересите на обезпечения кредитор са накърнени.

Синдикът трябва да направи оценка и да подаде иск в съда с искане за връщане на подарени от длъжника активи или на част от тях, ако сделката е извършена през трите години преди датата на обявяване на производството по несъстоятелност или след тази дата, когато неравнопоставеност между задълженията на страните показва, че наистина е направено дарение. Дарение може да бъде обжалвано и поискано обратно само ако е незаконно или не е използвано по предназначение.

Парични суми, платени от длъжника за покриване на дългове през шестте месеца преди обявяване на производството по несъстоятелност на юридическо лице и след датата на обявяването (с изключение на

сумите, платени от синдика в хода на производство по несъстоятелност на юридическо лице (лице), се изплащат, ако бъде установен един от следните фактори:

1. плащането е извършено преди изискуемостта на задълженията, ако други задължения, по които плащанията са станали изискуеми, не са изпълнени и правата и задълженията на страните по параграф 3 от настоящия член могат да бъдат подновени;
2. дългът е изплатен на лица, които имат интерес при длъжника, докато други задължения, които са били изискуеми преди падежа на задълженията по отношение на заинтересованите лица, не са погасени. Тази разпоредба се прилага и за вземания, събирани от съдебни служители, като се удържат разноските по изпълнението.

Кредиторът връща сумата, платена от длъжника през трите месеца преди датата на обявяване на производството по несъстоятелност на юридическо лице, за да избегне обявяване на производство по несъстоятелност на длъжника въз основа на молба, подадена от кредитора, получаващ сумата.

Ако платените за покриване на дълга суми бъдат изплатени в случаите, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, задълженията на страните (включително увеличаването на задълженията) и съответните права, които са били в сила преди уреждането на дълга, се подновяват.

Освен това синдикът е длъжен да предяви в съда иск за обявяване на договор за залог за недействителен, когато правото на залог е учредено след вписване в регистъра по несъстоятелността на обявяването на производство по несъстоятелност по отношение на длъжника.

Производство по несъстоятелност на физическо лице

Сключените от длъжника сделки могат да се оспорват по реда на производството по несъстоятелност на юридическо лице, ако в хода на производството по несъстоятелност се установи следното:

- през трите години преди обявяването на производството по несъстоятелност на физическо лице или по време на производството по несъстоятелност длъжникът е сключил сделки, довели до неплатежоспособността на длъжника или до вреди за кредиторите, като той е знаел или е трябвало да знае, че такива сделки могат да доведат до неплатежоспособност или вреди за кредиторите;
- длъжникът съзнателно е предоставил невярна информация за финансовото си състояние и не е разкрил истинските си доходи;
- длъжникът не изпълнява задълженията си по производство по несъстоятелност или по производство за уреждане на задължения, което значително затруднява хода на производството по несъстоятелност.

■ Последна актуализация: 18/12/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.